

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ
ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ

ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ Α.Π.Θ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Επιστημονικός Κλάδος: Μηχανολόγοι
Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2008

Συντελεστές της έρευνας

Ιδρυματικά υπεύθυνος Γραφείου Διασύνδεσης ΑΠΘ

Παύλος Σμύρης, καθηγητής Δασολογίας ΑΠΘ

Επιστημονικά υπεύθυνοι Γραφείου Διασύνδεσης ΑΠΘ

Λουκάς Ανανίκας, καθηγητής Αγροτικής Οικονομίας ΑΠΘ

Αντώνης Κορωνάιος, επίκουρος καθηγητής Γεωλογίας ΑΠΘ

Επιστημονικά υπεύθυνη μελέτης

Χριστίνα Αθανασιάδου, δρ. ψυχολόγος, στέλεχος του ΓΔ ΑΠΘ

Υπεύθυνος στατιστικής επεξεργασίας δεδομένων

Κώστας Ζαφειρόπουλος, δρ. στατιστικός, εξωτερικός συνεργάτης του ΓΔ ΑΠΘ

Μέλη της ερευνητικής ομάδας, στελέχη του Γραφείου Διασύνδεσης ΑΠΘ

Ματσούκα Κική

Μπιτσιάδου Λένα

Παπακώτα Κατερίνα

Τσιφτελίδου Αγγελική

Τσουλφάς Δημήτρης

Φαράντζου Αγάθη

Φαρδή Δήμητρα

Συγγραφή έκδοσης

Χριστίνα Αθανασιάδου, δρ. ψυχολόγος, στέλεχος του ΓΔ ΑΠΘ

Παπαδοπούλου Σεβαστή, εξωτερικός συνεργάτης του ΓΔ ΑΠΘ

Επιμέλεια έκδοσης

Γκατζογιάννης Σπυριδών, εξωτερικός συνεργάτης του ΓΔ ΑΠΘ

Κυριακίδου Ελένη, Προϊσταμένη του ΓΔ ΑΠΘ

Ματσούκα Κική, στέλεχος του ΓΔ ΑΠΘ

Παπαδοπούλου Σεβαστή, εξωτερικός συνεργάτης του ΓΔ ΑΠΘ

1. Εισαγωγή

1.1. Στόχος της έρευνας

Η έρευνα για την απορρόφηση των αποφοίτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην αγορά εργασίας διεξήχθη από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ το ακαδημαϊκό έτος 2004-05, με την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξη των Πρυτανικών Αρχών του Ιδρύματος. Τα συνολικά αποτελέσματα της έρευνας δημοσιεύθηκαν τον Ιούλιο του 2006 και διανεμήθηκαν σε όλα τα Τμήματα του ΑΠΘ, σε ειδική έκδοση του Γραφείου Διασύνδεσης με τίτλο «Μελέτη Απορρόφησης Αποφοίτων ΑΠΘ στην Αγορά Εργασίας».

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με βάση κοινή μεθοδολογία (δείγμα, ερωτηματολόγιο, εννοιολογικό πλαίσιο & οδηγός ερωτηματολογίου) που επεξεργάστηκε η Οριζόντια Δράση Υποστήριξης των Γραφείων Διασύνδεσης των Ελληνικών ΑΕΙ για όλα τα Πανεπιστήμια της χώρας. Η τελική διαμόρφωση της κοινής μεθοδολογίας έγινε κατόπιν συνεργασίας της Οριζόντιας Δράσης με τα Γραφεία Διασύνδεσης των Πανεπιστημίων.

Γενικός σκοπός της έρευνας ήταν η καταγραφή της κατάστασης και του είδους της απασχόλησης του συνόλου των αποφοίτων του Ιδρύματος καθώς και η διερεύνηση των τρόπων ένταξής τους στην απασχόληση. Ειδικότερα, στόχος της μελέτης ήταν να διερευνηθεί: α) ο βαθμός ένταξης των αποφοίτων στην απασχόληση, β) η ποιότητα της ένταξης, δηλαδή τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης όσων εργάζονται και γ) η διαδικασία μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση.

1.2. Μεθοδολογία της έρευνας¹

Προκειμένου να διερευνηθούν τα παραπάνω ειδικά πεδία-αντικείμενα διερεύνησης της μελέτης, κατασκευάστηκε ένα 14σέλιδο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε ερωτήσεις σχετικά με: α) τις σπουδές, β) την κατάσταση απασχόλησης των αποφοίτων σήμερα, γ) το ιστορικό απασχόλησης ή ανεργίας των αποφοίτων και δ) την επιθυμητή εργασία.

Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η τηλεφωνική συνέντευξη από εκπαιδευμένους στο ερωτηματολόγιο συνεντευκτές. Η τηλεφωνική συνέντευξη προτιμήθηκε έναντι της ταχυδρομικής αποστολής του ερωτηματολογίου, καθώς το ποσοστό ανταπόκρισης του πληθυσμού θα ήταν με τον τρόπο αυτό μεγαλύτερο. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις διεξήχθησαν από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΠΘ και ολοκληρώθηκαν το διάστημα Ιανουάριος – Μάρτιος 2005.

Στη συνέχεια, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια περάστηκαν σε ειδικό λογισμικό στον Η/Υ, προκειμένου να γίνει η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων, η οποία ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2005. Για την επεξεργασία των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε το Στατιστικό Πακέτο για τις Κοινωνικές Επιστήμες (Statistical Package for Social Sciences, S.P.S.S.). Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν α) η περιγραφική στατιστική με σχετικές συχνότητες (ποσοστά) και β) ο έλεγχος του χ^2 προκειμένου να διαπιστωθεί η επίδραση των ανεξάρτητων μεταβλητών του φύλου και του επιστημονικού κλάδου στην κατάσταση απασχόλησης, καθώς και στη διαδικασία μετάβασης των αποφοίτων από τις σπουδές στην αγορά εργασίας.

¹ Για μια αναλυτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της έρευνας, της δειγματοληψίας και των αποτελεσμάτων που αφορούν στο σύνολο του δείγματος των αποφοίτων του ΑΠΘ, βλέπε την έκδοση του Γραφείου Διασύνδεσης ΑΠΘ με τίτλο «Μελέτη Απορρόφησης Αποφοίτων ΑΠΘ στην Αγορά Εργασίας» (Χ. Αθανασιάδου, 2006).

1.3. Πληθυσμός και δείγμα της έρευνας

Ο πληθυσμός αναφοράς περιελάμβανε το σύνολο των αποφοίτων όλων των Τμημάτων του ΑΠΘ που είχαν απόφοιτους τα ημερολογιακά έτη 1998-99-00. Με τον τρόπο αυτό μελετήθηκε η ένταξη των «νέων πτυχιούχων» στην αγορά εργασίας, 5 ως 7 χρόνια μετά την αποφοίτηση. Το παραπάνω διάστημα θεωρήθηκε επαρκές για να διερευνηθεί η διαδικασία μετάβασης, αφού ένα μεγάλο μέρος των αποφοίτων εκπληρώνει τη στρατιωτική του θητεία ή/και πραγματοποιεί μεταπτυχιακές σπουδές αμέσως μετά τη λήψη του πτυχίου. Σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.) που συνέλεξε η Οριζόντια Δράση, οι απόφοιτοι των ετών 1998-99-00 στο ΑΠΘ ανέρχονται στους 17601 (59,1% γυναίκες και 40,9% άνδρες).

Το δείγμα της έρευνας περιελάμβανε συνολικά 3102 αποφοίτους (60,9% γυναίκες και 39,1% άνδρες) των ετών 1998-99-00, από 38 Τμήματα του ΑΠΘ, τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν σε 26 επιστημονικούς κλάδους. Οι επιστημονικοί κλάδοι απαρτίζονται από συγγενείς επιστήμες, π.χ. επιστήμες αγωγής, ξένες γλώσσες, καλές τέχνες κτλ. Ωστόσο, η κατηγοριοποίηση ήταν αρκετά διευρυμένη, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι κλάδοι να περιλαμβάνουν ένα και μόνον Τμήμα. Το παραπάνω δείγμα αντιπροσωπεύει το 17,7% του συνολικού πληθυσμού της μελέτης και επιλέχθηκε με συστηματική στρωματοποιημένη δειγματοληψία. Η στρωματοποίηση έγινε με βάση το Τμήμα αποφοίτησης και την αναλογία ανδρών-γυναικών ανά Τμήμα.

Σύμφωνα με την κοινή μεθοδολογία της μελέτης, το μέγεθος του δείγματος ανά Τμήμα προέκυψε από τον στατιστικό τύπο: $n' = [SE(p)^2 * P * (1 - P)] / t^2$, με διάστημα εμπιστοσύνης 90%, $P = 30\%$ και διαστημική εκτίμηση $t = 7\%^2$. $P = 30\%$ σημαίνει ότι η πιθανότητα εμφάνισης ενός χαρακτηριστικού στον πληθυσμό δεν ξεπερνάει το 30% και του αντιθέτου του το 70%.

Το μέγεθος του δείγματος που έδινε ο παραπάνω στατιστικός τύπος ήταν 116 απόφοιτοι ανά Τμήμα. Καθώς το μέγεθος 116 απόφοιτοι ανά Τμήμα θεωρήθηκε σχετικά μεγάλο ως προς αυτό του πραγματικού πληθυσμού (σύνολο αποφοίτων ανά Τμήμα), εφαρμόστηκε η εξής στατιστική διόρθωση: $n = N * n' / N + n'$ (όπου, n είναι το τελικό μέγεθος του δείγματος μετά τη διόρθωση, n' είναι το μέγεθος του δείγματος 116, που προέκυψε από τον παραπάνω στατιστικό τύπο, και N είναι ο πληθυσμός, δηλαδή ο αριθμός αποφοίτων ανά Τμήμα). Η παραπάνω διόρθωση ανάγεται στην τεχνική FPS (Finite Population Sampling), εφαρμόζεται συχνά και χρειάζεται όταν ο στατιστικός πληθυσμός αναφοράς είναι πεπερασμένος. Έτσι, το μέγεθος του δείγματος ανά Τμήμα μειώθηκε. Εάν, όμως, μετά τη διόρθωση, το μέγεθος του δείγματος ήταν μικρότερο από 60, τότε διατηρήθηκε ο αριθμός 60 ανά Τμήμα. Τέλος, όπου δεν υπήρχαν 60 απόφοιτοι, έγινε πλήρης απογραφή των αποφοίτων.

2. Επιστημονικός κλάδος: Μηχανολόγοι Μηχανικοί

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της μελέτης, που αφορούν αποκλειστικά την απορρόφηση των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, το οποίο κατηγοριοποιήθηκε κάτω από τον επιστημονικό κλάδο Μηχανολόγοι Μηχανικοί.

Γενικά στοιχεία για το δείγμα

Το δείγμα του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών ήταν 87 απόφοιτοι, 78 άνδρες (89,7%) και 9 γυναίκες (10,3%). Σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ.Ε., το σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, των ετών 1998-99-00, ήταν 355 απόφοιτοι, 323 άνδρες (91,0%) και 32 γυναίκες (9,0%). Το δείγμα της έρευνας περιελάμβανε, επομένως, το 24,5% του συνόλου των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων

² L. Kish (1995). *Survey Sampling*. USA: Wiley.

Μηχανικών (των ετών 1998-99-00) και υπήρξε αντιπροσωπευτικό τόσο του συνολικού πληθυσμού του Τμήματος όσο και της αναλογίας ανάμεσα στα φύλα.

Το 96,2% των ανδρών αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών είχε εκπληρώσει τη στρατιωτική του θητεία, ενώ μόνον ένα 18,4% του συνόλου των αποφοίτων (ανδρών και γυναικών) είχε παιδιά τη χρονική στιγμή της έρευνας. Το 36,8% του δείγματος των αποφοίτων αυτών προέρχονταν από τη Θεσσαλονίκη, ενώ το 63,2% από άλλες πόλεις της Ελλάδας. Γι' αυτό και το 57,5% νοίκιασε διαμέρισμα στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια των σπουδών του.

Για το 54,0% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, το οικογενειακό εισόδημα των γονέων τους φτάνει τις 20.000 ευρώ το χρόνο, για το 29,9% κυμαίνεται από 20.000 έως 30.000 ευρώ, ενώ για το 16,1% ξεπερνά τις 30.000 ευρώ το χρόνο. Επιπλέον, το 16,1% δήλωσε ότι οι γονείς τους αντιμετωπίζουν τις οικογενειακές-οικονομικές υποχρεώσεις τους δύσκολα έως πολύ δύσκολα, το 37,9% ούτε δύσκολα, ούτε εύκολα και το 46,0% σχετικά εύκολα έως πολύ εύκολα.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 1) απεικονίζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών. Με βάση τις απαντήσεις τους, το μεγαλύτερο ποσοστό των πατέρων (35,6%) έχει πτυχίο ανωτάτων σχολών, ακολουθούν οι πατέρες απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης (23,0%) και οι έχοντες απολυτήριο δημοτικού. Από την άλλη, το μεγαλύτερο ποσοστό των μητέρων έχει απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης (40,2%), ακολουθούν όσες έχουν απολυτήριο δημοτικού (20,7%) και αντίστοιχα οι μητέρες πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών.

Πίνακας 1. Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων	Πατέρας	Μητέρα
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	0,0%	0,0%
Μερικές τάξεις δημοτικού	0,0%	1,1%
Απολυτήριο Δημοτικού	18,4%	20,7%
Απολυτήριο 3τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης	10,3%	8,0%
Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	23,0%	40,2%
Πτυχίο Ανώτερης Τεχνικής & Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	10,3%	8,0%
Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών	35,6%	20,7%
Μεταπτυχιακός τίτλος ή Διδακτορικό	2,3%	1,1%

2.1. Στοιχεία για τις σπουδές

Στη συνέχεια και στον Πίνακα 2 απεικονίζονται δεδομένα από τις απαντήσεις των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών σε ερωτήματα σχετικά με τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές τους σπουδές. Φαίνεται ότι, οι απόφοιτοι του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, σε ποσοστά που ξεπερνούν το 80,0%, είχαν το συγκεκριμένο Τμήμα μεταξύ των πρώτων τους επιλογών στις πανελλήνιες εξετάσεις και ενδιαφέρονταν σημαντικά για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών τους. Επίσης, το 50,6% των αποφοίτων αυτών δήλωσε ευχαριστημένο έως πολύ ευχαριστημένο από τις προπτυχιακές του σπουδές γενικότερα, δηλαδή από το πρόγραμμα σπουδών, τους διδάσκοντες, τις λειτουργικές υποδομές και τη διοικητική στήριξη του Τμήματος, ανεξάρτητα από το προσωπικό ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών. Επιπλέον, το 43,7% είχε εμπειρία πρακτικής άσκησης κατά τη διάρκεια της φοίτησης. Από την άλλη, το 33,3% δήλωσε ότι είχε εμπειρία απασχόλησης, κυρίως περιστασιακής (82,8%), κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός της πρακτικής).

Πίνακας 2. Στοιχεία για τις σπουδές	Ποσοστό αποφοίτων
Το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών ήταν μεταξύ των πρώτων 5 επιλογών στις δηλώσεις προτίμησης των πανελλήνιων εξετάσεων	81,6%
Είχαν μεγάλο ενδιαφέρον για το επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών	58,6%
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τις προπτυχιακές σπουδές	50,6%
Συμμετείχαν σε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	43,7%
Είχαν εμπειρία οποιασδήποτε εργασίας κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών (εκτός πρακτικής)	33,3%
Είχαν περιστασιακή απασχόληση κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	82,8%
Παρακολουθούν ή έχουν ήδη ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές	35,6%
Εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	58,1%
Είχαν συνεχή απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	66,7%
Είχαν πλήρη απασχόληση κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών	77,8%
Είχαν απασχόληση σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές	55,6%

Τη χρονική στιγμή της έρευνας, το 35,6% των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ότι είχε ήδη ολοκληρώσει ή πραγματοποιούσε μεταπτυχιακές σπουδές. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 61,3% του δείγματος των αποφοίτων αποφάσισε να παρακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές για επιστημονικούς λόγους, το 16,1% για να βρει ευκολότερα εργασία αντίστοιχη των σπουδών του και το 22,6% για να έχει μια καλύτερη επαγγελματική εξέλιξη. Υψηλό είναι επίσης το ποσοστό αποφοίτων που δήλωσαν ότι εργάζονταν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών τους σπουδών (58,1%), με τη μορφή της συνεχούς (66,7%) και πλήρους απασχόλησης (77,8%). Τέλος, η απασχόληση αυτή φαίνεται ότι ήταν σχετική με τις μεταπτυχιακές σπουδές για το 55,6% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών.

2.2. Στοιχεία για την απασχόληση

Οι απόφοιτοι του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών δήλωσαν απασχολούμενοι σε ποσοστό 87,4%, άνεργοι σε ποσοστό 5,7% και μη ενεργοί σε ποσοστό 6,9%. Από όσους και όσες δήλωσαν απασχολούμενοι, το 81,6% δήλωσε ότι είχε μέχρι σήμερα εμπειρία απασχόλησης, και μάλιστα, το 98,4% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι και σημαντική απασχόληση, ενώ το 60,7% δήλωσε ότι η σημερινή του απασχόληση είναι η πρώτη του σημαντική απασχόληση.

Στον Πίνακα 3 απεικονίζεται η μορφή της απασχόλησης, κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, για το σύνολο των απασχολούμενων αποφοίτων. Φαίνεται ότι, οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών εργάζονται σήμερα ως αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό ενώ ακολουθούν οι μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα και οι συμβασιούχοι έργου απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη του ιδιωτικού τομέα. Μικρότερα ποσοστά συγκέντρωσαν οι μισθωτοί στο δημόσιο τομέα, οι αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό και οι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση

Πίνακας 3. Μορφή απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα	21,3%
Μισθωτοί στο δημόσιο τομέα	9,3%
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (ιδιωτικός τομέας)	20,0%
Συμβασιούχοι έργου, απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη (δημόσιος τομέας)	4,0%
Αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό	37,3%
Αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό	5,3%
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	2,7%

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 64,0% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών απασχολείται στον τομέα της παροχής υπηρεσιών, ένα 8,0% σε μεταποιητικές βιομηχανίες, το 6,7% στη δημόσια διοίκηση και άμυνα, το 5,3% στον κλάδο παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού. Ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά της τάξεως του 2,7% οι απόφοιτοι μηχανολόγοι μηχανικοί που απορροφούνται στον τομέα των κατασκευών και των μεταφορών.

Στον Πίνακα 4 απεικονίζονται επιπλέον στοιχεία για την απασχόληση των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών.

Πίνακας 4. Στοιχεία για την απασχόληση	Ποσοστό αποφοίτων
Δήλωσαν ευχαριστημένοι έως πολύ ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση	77,3%
Ο τόπος της σημερινής απασχόλησης είναι ο ίδιος με τον τόπο κατοικίας των γονέων	72,0%
Η σημερινή απασχόληση βρίσκεται στην πόλη των σπουδών	37,3%
Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση	36,0%
Η σημερινή απασχόληση είναι η δεύτερη απασχόληση	33,3%
Είχαν περιστασιακή απασχόληση πριν από τη σημερινή απασχόληση και μετά την αποφοίτηση	30,7%
Είχαν δυσκολίες στην εύρεση εργασίας λόγω φύλου	2,7%
Δεν έχουν μείνει άνεργοι καμία φορά μέχρι σήμερα	68,5%
Έχουν μείνει άνεργοι μία φορά μέχρι σήμερα	26,0%
Έχουν μείνει άνεργοι δύο φορές μέχρι σήμερα	4,1%
Συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης ή σε επιδοτούμενη, από τον Ο.Α.Ε.Δ., θέση εργασίας	24,3%

Φαίνεται ότι, σε ποσοστό 77,3%, οι απόφοιτοι δήλωσαν ευχαριστημένοι από τη σημερινή τους απασχόληση, η οποία, ωστόσο δεν βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη για το 62,7% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών ΑΠΘ. Η σημερινή απασχόληση είναι η πρώτη απασχόληση για το 36,0% των αποφοίτων του Τμήματος (των ετών 1998-99-00), ενώ το 30,7% δήλωσε ότι είχε περιστασιακή απασχόληση πριν από τη σημερινή και μετά την αποφοίτηση. Επιπλέον, το 68,5% των αποφοίτων δήλωσε ότι δεν έχει μείνει άνεργο καμία φορά μέχρι σήμερα, το 26,0% ότι έχει μείνει άνεργο μόνο μία φορά, ενώ το 24,3% φαίνεται ότι συμμετείχε σε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης ή κατείχε επιδοτούμενη από τον Ο.Α.Ε.Δ. θέση εργασίας.

Στον Πίνακα 5 απεικονίζεται το διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της σημερινής και της προηγούμενης απασχόλησης ή μεταξύ της σημερινής απασχόλησης και της αποφοίτησης, εφόσον η σημερινή απασχόληση ήταν η πρώτη τους απασχόληση. Προκύπτει ότι, για το 46,7% των αποφοίτων το διάστημα εύρεσης της εργασίας ξεπέρασε τα 2 χρόνια, ενώ για το 22,7% το εν λόγω διάστημα κράτησε έως 1 μήνα.

Πίνακας 5. Διάστημα εύρεσης της απασχόλησης	Ποσοστό αποφοίτων
Μέχρι 1 μήνα	22,7%
Από 1 μήνα έως 6 μήνες	14,7%
Από 6 μήνες έως 1 χρόνο	5,3%
Από 1 χρόνο έως 2 χρόνια	9,3%
Πάνω από δύο χρόνια	46,7%
Ξεκίνησε κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών	1,3%

2.3. Στοιχεία για τους μισθωτούς και τους συμβασιούχους έργου

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν τις κατηγορίες των μισθωτών στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, καθώς και τις κατηγορίες των συμβασιούχων έργου που απασχολούνται κυρίως σ' έναν εργοδότη τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου τομέα. Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 6) απεικονίζεται ο τρόπος με τον οποίο οι συγκεκριμένες κατηγορίες αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών βρήκαν την απασχόλησή τους. Στο συγκεκριμένο ερώτημα, οι απόφοιτοι μπορούσαν να επιλέξουν μέχρι τρεις απαντήσεις. Προκύπτει ότι, το 25,3% των εν λόγω αποφοίτων χρησιμοποίησε τις οικογενειακές ή φιλικές γνωριμίες, το 12,2% την πρακτική άσκηση κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών και το 8,0% τους διαγωνισμούς (κυρίως του δημοσίου). Μικρότερα ποσοστά συγκεντρώνουν όσοι χρησιμοποίησαν τις συστάσεις των καθηγητών, τις αγγελίες από τον τύπο και το διαδίκτυο, τον Ο.Α.Ε.Δ. και διάφορους άλλους τρόπους ευρέσεως εργασίας.

Πίνακας 6. Τρόπος εύρεσης εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Οικογενειακές γνωριμίες και φίλοι	25,3%
Προηγούμενοι εργοδότες ή συνάδελφοι	0,0%
Συστάσεις καθηγητών	2,3%
Διαγωνισμός	8,0%
Αγγελίες από τον τύπο, διαδίκτυο	1,1%
Ο.Α.Ε.Δ.	1,1%
Γραφείο Διασύνδεσης	0,0%
Επετηρίδα	0,0%
Πρακτική άσκηση προπτυχιακών σπουδών	12,2%
Άλλο	1,1%

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται το είδος αυτής της απασχόλησης. Οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος (65,9%) απασχολούνται σε μόνιμες θέσεις εργασίας είτε ως δημόσιοι υπάλληλοι (48,8%) είτε με συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου (17,1%) Ακολουθούν με αντίστοιχα ποσοστά όσοι-ες κατέχουν προσωρινές θέσεις εργασίας με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου (17,1%) και τέλος, οι συμβασιούχοι έργου (17,1%).

Πίνακας 7. Είδος απασχόλησης	Ποσοστό Αποφοίτων
Σταθερή – σύμβαση αορίστου χρόνου	48,8%
Σταθερή – δημόσιος υπάλληλος	17,1 %
Προσωρινή – σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου	17,1%
Προσωρινή – σύμβαση έργου	17,1%

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, η σημερινή απασχόληση είναι πλήρης για το 97,7% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών που εργάζονται ως μισθωτοί και ως συμβασιούχοι έργου. Επιπλέον, το 26,8% των αποφοίτων αυτών δήλωσε ότι εργάζεται σε επιχειρήσεις ή φορείς που απασχολούν από 1 έως 9 άτομα ως μισθωτό προσωπικό, ενώ το 43,9% εργάζεται σε επιχείρηση ή φορέα που απασχολεί από 10 έως 49 άτομα και τέλος, το 29,3% των αποφοίτων δήλωσε ότι εργάζεται σε επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 50 άτομα προσωπικό. Παρά το γεγονός ότι το 72,1% αυτών των αποφοίτων πιστεύει ότι υπάρχουν θετικές προοπτικές επαγγελματικής εξέλιξης στη σημερινή του απασχόληση, ένα 24,4% αισθάνεται ότι κινδυνεύει να χάσει την απασχόλησή του στο άμεσο μέλλον. Τέλος, το 74,4% πιστεύει ότι το αντικείμενο της εργασίας του αντιστοιχεί αρκετά έως απόλυτα με τις σπουδές του.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 8) απεικονίζονται οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές των μισθωτών και των συμβασιούχων έργου, αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών. Όπως φαίνεται στον Πίνακα, το 43,9% δήλωσε καθαρές μηνιαίες αποδοχές από 700 έως 1100 ευρώ, ενώ το 51,2% δήλωσε αποδοχές πάνω από 1100 ευρώ το μήνα.

Πίνακας 8. Καθαρές μηνιαίες αποδοχές	Ποσοστό αποφοίτων
Έως 500 ευρώ	2,4%
501 έως 700 ευρώ	2,4%
701 έως 900 ευρώ	14,6%
901 έως 1100 ευρώ	29,3%
1101 έως 1300 ευρώ	26,8%
1301 ευρώ και πάνω	24,4%

Τέλος, το 19,5% της παραπάνω κατηγορίας αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών πιστεύει ότι οι εργοδότες προτιμούν για τις αντίστοιχες θέσεις εργασίας εργαζόμενους ενός συγκεκριμένου φύλου – συγκεκριμένα τους άνδρες.

2.4. Στοιχεία για τους αυτοαπασχολούμενους

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται δεδομένα που αφορούν την κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων αποφοίτων (με ή χωρίς προσωπικό) του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών. Το ποσοστό των αποφοίτων που αυτοαπασχολούνται φτάνει το 42,7% στο σύνολο των απασχολούμενων πτυχιούχων του Τμήματος (βλ. Πίνακα 3). Στον Πίνακα 9 απεικονίζονται οι βασικές πηγές οικονομικής στήριξης που είχαν οι απόφοιτοι για τη δημιουργία της επιχείρησης. Στο συγκεκριμένο ερώτημα υπήρχε δυνατότητα πολλών επιλογών. Όπως φαίνεται στον Πίνακα, οι απόφοιτοι δήλωσαν ότι

χρησιμοποίησαν κυρίως τις προσωπικές του αποταμιεύσεις και την οικονομική ενίσχυση από την οικογένεια ή τους φίλους.

Πίνακας 9. Πηγές οικονομικής στήριξης	Ποσοστό αποφοίτων
Οικονομική ενίσχυση από οικογένεια ή φίλους	6,9%
Οικονομική ενίσχυση από τράπεζα	0,0%
Συνέχιση οικογενειακής επιχείρησης	1,1%
Κρατική ενίσχυση ή ευρωπαϊκό πρόγραμμα	0,0%
Δικές μου αποταμιεύσεις	35,6%

Επιπλέον, το 56,3% των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ότι είχε κάποια άλλη μορφή στήριξης, πέρα από την οικονομική (π.χ. πληροφόρηση, τεχνικές συμβουλές κτλ.). Τέλος, το 84,4% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών που αυτοαπασχολείται πιστεύει ότι η επιχείρησή του έχει θετικές προοπτικές στο άμεσο μέλλον.

2.5. Στοιχεία για τους ανέργους

Σύμφωνα με τα δεδομένα της έρευνας, το ποσοστό των ανέργων αποφοίτων (των ετών 1998-99-00) του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών φτάνει το 5,7% στο σύνολο των αποφοίτων του Τμήματος. Η διάρκεια της ανεργίας τους, τη χρονική στιγμή της έρευνας, απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 10). Φαίνεται ότι, για το 60,0% των αποφοίτων η ανεργία κράτησε έως 6 μήνες, ενώ για τους υπόλοιπους η ανεργία διήρκεσε από 6 μήνες έως 2 χρόνια.

Πίνακας 10. Διάρκεια ανεργίας	Ποσοστό αποφοίτων
Έως 6 μήνες	60,0%
Από 6 έως 12 μήνες	20,0%
Από 12 έως 24 μήνες	20,0%
Περισσότερο από 24 μήνες	0,0%

Στον Πίνακα 11 παρουσιάζονται οι σημαντικότεροι λόγοι της ανεργίας, σύμφωνα με τις απόψεις των ίδιων των αποφοίτων του Τμήματος – οι απόφοιτοι είχαν δικαίωμα να επιλέξουν έως δύο απαντήσεις στο συγκεκριμένο ερώτημα. Σύμφωνα με τα δεδομένα του Πίνακα, οι απόφοιτοι δήλωσαν κυρίως ότι δεν υπάρχουν πολλές θέσεις για την ειδικότητά τους.

Πίνακας 11. Λόγοι ανεργίας	Ποσοστό αποφοίτων
Δεν υπάρχουν πολλές θέσεις εργασίας για την ειδικότητά μου	5,7%
Οι εργοδότες προτιμούν ανθρώπους που έχουν περισσότερη εμπειρία	1,1%
Οι εργοδότες προσλαμβάνουν άτομα με περισσότερη κατάρτιση ή δεξιότητες	0,0%
Οι εργοδότες θεωρούν μειονέκτημα το φύλο μου	0,0%

Το σύνολο των ανέργων αποφοίτων δήλωσε ότι είχε κάνει συγκεκριμένες ενέργειες τον τελευταίο μήνα (πριν τη διεξαγωγή της έρευνας) για να βρει απασχόληση. Επίσης, το 80,0% των εν λόγω αποφοίτων δήλωσε ότι είχε εργασθεί στο παρελθόν και, μάλιστα ότι

είχε εμπειρία σημαντικής απασχόλησης. Τέλος, το 40,0% αυτών των ανέργων είχε συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης ή σε επιδοτούμενη από τον Ο.Α.Ε.Δ. θέση εργασίας.

2.6. Στοιχεία για τους μη ενεργούς

Το 6,9% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών δήλωσε μη ενεργό. Η συγκεκριμένη κατηγορία αποφοίτων δεν ασκούσε αμειβόμενη εργασία, ούτε απλήρωτη βοηθητική εργασία σε οικογενειακή επιχείρηση και δεν αναζητούσε εργασία κατά τη διεξαγωγή της έρευνας. Στον Πίνακα 12 παρουσιάζονται οι λόγοι της μη ενεργοποίησης. Το 83,3% δήλωσε διαφορετικούς από τους λόγους που αναφέρονται στον παρακάτω Πίνακα, ενώ το 16,7% δήλωσε τη στρατιωτική θητεία ως λόγο για τη μη ενεργοποίησή του στην αγορά εργασίας

Πίνακας 12. Λόγοι μη ενεργοποίησης	Ποσοστό αποφοίτων
Στρατιωτική θητεία	16,7%
Οικογενειακές υποχρεώσεις	0,0%
Μεταπτυχιακές σπουδές	0,0%
Άλλο	83,3%

Κανένας εκ των μη ενεργών αποφοίτων του Τμήματος δεν είχε συμμετάσχει στο παρελθόν σε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης, ενώ το σύνολο των αποφοίτων δήλωσε ότι είχε εργασθεί και μάλιστα σε σημαντική, σύμφωνα με το 66,7%, απασχόληση.

2.7. Στοιχεία για την επιθυμητή εργασία

Το 29,9% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να εργάζεται στο δημόσιο τομέα, το 54,0% ότι θα ήθελε να έχει τη δική του επιχείρηση, ενώ το 16,1% ότι θα ήθελε να εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα. Στον Πίνακα 13 απεικονίζονται τα κριτήρια με τα οποία οι απόφοιτοι του Τμήματος επέλεξαν την επιθυμητή εργασία. Οι ερωτηθέντες μπορούσαν να επιλέξουν έως δύο απαντήσεις. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους, σημαντικότερα κριτήρια για τους περισσότερους θεωρούνται πρώτα απ' όλα η αυτονομία και ακολουθούν, οι καλές αμοιβές, η ασφάλεια που παρέχει μια θέση εργασίας και η συμβατότητα της εργασίας με τις υποχρεώσεις της οικογένειας.

Πίνακας 13. Κριτήρια επιθυμητής εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων
Ασφάλεια	28,7%
Καλές αμοιβές	40,2%
Συμβατό με την οικογένεια	13,8%
Αυτονομία	58,6%
Προοπτικές εξέλιξης	12,3%
Άλλο	4,6%

Τέλος, εξαιρουμένων των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών που είχαν ήδη δημιουργήσει τη δική τους επιχείρηση, το 49,1% των αποφοίτων του παραπάνω Τμήματος δήλωσε ότι δεν έχει σκεφθεί ποτέ μέχρι σήμερα την ίδρυση μιας ατομικής επιχείρησης. Το 50,9%, που το έχει σκεφθεί, δήλωσε ότι δεν έχει ξεκινήσει ακόμη, κυρίως λόγω έλλειψης κεφαλαίου (19,5%) και ωριμότητας (13,8%), ενώ με

μικρότερα ποσοστά ακολουθούν η έλλειψη σχετικής προϋπηρεσίας (3,4%) και δικτύου πελατών (4,6%)

3. Συμπεράσματα

Στην παρούσα έρευνα, συμμετείχε το 24,5% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, των ετών 1998-99-00. Από αυτούς το 89,7% ήταν άνδρες και το 10,33% ήταν γυναίκες.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, φαίνεται ότι το 63,2% του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών κατάγεται από άλλες πόλεις της Ελλάδας (εκτός Θεσσαλονίκης) και, μάλιστα, από οικογένειες μεσαίου έως χαμηλού εισοδήματος που δεν ξεπερνά τις 20.000 ευρώ το χρόνο (54,0%). Το 58,6%, των αποφοίτων του Τμήματος δήλωσε ευχαριστημένο από τις προπτυχιακές του σπουδές, ενώ το 35,6% είτε είχε ολοκληρώσει είτε εξακολουθούσε να παρακολουθεί μεταπτυχιακές σπουδές τη χρονική στιγμή της έρευνας.

Το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών φτάνει σήμερα το 87,4%. Οι περισσότεροι απόφοιτοι του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών εργάζονται σήμερα ως αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό ενώ ακολουθούν οι μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα και οι συμβασιούχοι έργου απασχολούμενοι κυρίως σ' έναν εργοδότη του ιδιωτικού τομέα. Επιπλέον, το 77,3% των αποφοίτων δήλωσε ευχαριστημένο από την απασχόλησή του, η οποία είναι δεν είναι η πρώτη απασχόληση για το 64,0% των αποφοίτων του Τμήματος.

Οι άνεργοι, που αποτελούν το 5,7% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών (των ετών 1998-99-00), σε ποσοστό 60,0% δήλωσαν ότι η ανεργία τους διαρκεί έως 6 μήνες και δήλωσαν ότι η ανεργία τους οφείλεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχουν πολλές θέσεις σχετικές με την ειδικότητά τους. Οι μη ενεργοί, που αποτελούν το 6,9% των παραπάνω αποφοίτων, δήλωσαν κυρίως διαφορετικούς λόγους πέραν της στρατιωτικής θητείας και των μεταπτυχιακών σπουδών ως λόγο για τη μη ενεργοποίησή τους.

Τέλος, το 54,0% των αποφοίτων του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών δήλωσε ότι θα επιθυμούσε να έχει τη δική του επιχείρηση, δηλώνοντας ως κριτήρια την αυτονομία, τις καλές αμοιβές και την ασφάλεια που παρέχουν μία τέτοια μορφή εργασίας.